

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/32/2012
Identifikačné číslo spisu:	5110209381
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5110209381.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. R. G., bývajúceho v H., zastúpeného JUDr. Máriou Kostolnou, advokátkou so sídlom v Žiline, Jána Milca 740/19, proti žalovanému A. H., bývajúcemu v R., IČO 18000169, o zaplatenie 1030,40 Eur, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 25 C 112/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 13. júla 2011 č.k. 25 C 112/2010-59, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina z 13. júla 2011 č.k. 25 C 112/2010-59 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina vyššie označeným rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 630,40 eur, finančné zadosťučinenie v sume 400 eur a náhradu trov konania v sume 516,40 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že medzi žalobcom ako objednávateľom a žalovaným ako zhotoviteľom na základe objednávky z 25. augusta 2006 vznikla zmluva o dielo v zmysle § 631 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), podľa ktorej žalovaný mal žalobcovi dodať a namontovať 7 ks dverí s príslušenstvom a žalobca sa zaviazal žalovanému zaplatiť cenu diela v celkovej sume 33.178 Sk. Vychádzal zo zistenia, že žalobca zaplatil žalovanému v deň objednávky preddavok v sume 10.000 Sk a pri dodaní dverí 15. decembra 2006 doplatok ceny v sume 23.178 Sk, že pri montáži dverí 3. apríla 2007 bolo žalobcom zistené, že žalovaným dodané dvere rozmerovo nesedia a nemožno ich namontovať a že žalobca vrátil žalovanému nasledujúceho dňa dodané dvere s príslušenstvom. Tento prejav vôle žalobcu, keďže išlo o vadu neodstrániteľnú, hodnotil ako zrušenie zmluvy v zmysle § 507 ods. 1 OZ. Dospel preto k záveru, že žalovaný nevrátením časti ceny diela v sume 18.178 Sk (630,40 eur) získal na úkor žalobcu bezdôvodné obohatenie, ktoré bol povinný v zmysle § 451 ods. 1 OZ vydať. V tejto časti preto žalobe vyhovel. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s montážou dverí priznal žalobcovi aj finančné zadosťučinenie v sume 400 eur v zmysle § 509 ods. 2 OZ. K prejednaniu veci v neprítomnosti žalovaného (§ 101 ods. 2 O.s.p.) uviedol, že žalovaný si síce zásielku s predvolaním na pojednávanie na termín 13. júla 2011 „fyzicky neprevzal“, ale vzhľadom na predmet súdneho konania zohľadnil postavenie žalovaného ako podnikajúcej osoby, kedy totožnosť fyzickej osoby pri jej označení alebo aj

neoznačení za podnikateľa, je rovnaká. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet žalovaného mimoriadnym dovolaním z 12. októbra 2012 napadol uvedený rozsudok okresného súdu. Navrhol jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že okresný súd porušil zákon, keď vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a keď rozsudok považoval za účinne doručený žalovanému a opatril ho doložkou právoplatnosti. Mal za to, že okresný súd pri doručovaní predvolania a aj rozsudku, tieto písomnosti nesprávne doručoval žalovanému na adresu miesta jeho podnikania podľa výpisu zo živnostenského registra a nesprávne ich považoval za účinne doručené. Podľa generálneho prokurátora k účinnému náhradnému doručeniu týchto písomností žalovanému nedošlo. Pri uplatnení fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. totiž doručienka nepotvrďuje to, že adresát (žalovaný) sa v mieste doručenia v konkrétny deň doručenia skutočne zdržiaval (žiaden takýto údaj na nej nie je uvedený). Ani zákonné predpoklady doručenia písomností žalovanému ako fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom, neboli v tomto prípade splnené, lebo okresnému súdu bola známa adresa bydliska žalovaného, na ktorej žalovaný viaceré písomnosti prevzal (§ 48 ods. 3 O.s.p.). Okresný súd nemohol preto vo veci konať a rozhodnúť bez účasti žalovaného. Ak tak urobil, znemožnil mu zúčastniť sa vykonania dokazovania a vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Keďže okresný súd nedoručil žalovanému „platne“ ani rozsudok, uprel mu právo i na podanie odvolania a preskúmanie prvostupňového rozsudku odvolacím súdom. Týmto postupom znemožnil žalovanému právo na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Keďže ochranu práv a zákonom chránených záujmov účastníka nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, považoval mimoriadne dovolanie za opodstatnené.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora uviedol, že s jeho obsahom nesúhlasí. Poukázal na to, že on ako účastník konania si splnil všetky svoje povinnosti a nemôže zodpovedať za to, že žalovaný si svoje zákonné povinnosti, najmä v súvislosti s preberaním písomností, nesplnil. Navrhol preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je podané opodstatnené.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uvádza, že konanie pred okresným súdom je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom

zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, o tom nedozvie (§ 48 ods. 3 O.s.p.).

Citované ustanovenie § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p. umožňuje súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka. Jedným z predpokladov pre takýto postup súdu je, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný (súčasne sa vyžaduje, že účastník sa na pojednávanie nedostavil a nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie). Náhradné doručenie písomnosti fyzickej osobe - podnikateľovi upravuje citované ustanovenie § 48 ods. 3 O.s.p. Písomnosť sa považuje za doručenú náhradným spôsobom, ak takejto osobe nie je možné doručiť písomnosť na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom alebo inom registri, a ak iná adresa nie je súdu známa. Uvedené zákonné predpoklady náhradného doručenia musia byť splnené súčasne. Písomnosť sa považuje za doručenú po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu. To platí aj vtedy, ak sa fyzická osoba - podnikateľ o tom nedozvie. Treba zdôrazniť, že splnenie predpokladov pre možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka musí súd skúmať veľmi dôsledne, pretože jeho nesprávny postup v tomto smere môže mať za následok porušenie základného práva účastníka vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti. Musí pritom rešpektovať zásadu spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov vyplývajúcu z citovaného ustanovenia § 1 O.s.p.

V danej veci dovolací súd sa stotožňuje s generálnym prokurátorom v tom, že žalovaný nebol na ostatné pojednávanie riadne predvolaný, a teda že nebol splnený jeden zo zákonných predpokladov možnosti súdu vec prejednať v neprítomnosti žalovaného v zmysle § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd doručoval žalovanému písomnosť s predvolaním na pojednávanie na deň 13. júla 2011 na adresu miesta jeho podnikania uvedenú v živnostenskom registri, že zásielka sa vrátila súdu ako nedoručená a že súdu bola známa aj adresa bydliska žalovaného, na ktorej adrese žalovaný písomnosti preberal (platobný rozkaz a návrh, uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku za odpor). Keďže náhradné doručenie písomnosti fyzickej osobe - podnikateľovi predpokladá, že súdu iná adresa nie je známa, čo v danom prípade splnené nebolo, účinky náhradného doručenia uvedenej písomnosti podľa § 48 ods. 3 O.s.p. nenastali. To ale znamená, že žalovaný na termín uvedeného pojednávania nebol riadne predvolaný, a teda že nebol splnený jeden zo zákonných predpokladov pre postup podľa § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p. Ak za tohto stavu okresný súd vec prejednal a o nej rozhodol bez účasti žalovaného, postupoval nesprávne, výsledkom čoho bolo porušenie jeho práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti, a teda odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Ani spôsob doručenia rozsudku okresného súdu žalovanému nebol v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 O.s.p., keďže aj pri tomto doručení okresný súd postupoval rovnako ako pri doručovaní písomnosti obsahujúcej predvolanie. Generálny prokurátor správne preto uvádza, že okresný súd odňal žalovanému právo i na podanie odvolania a preskúmanie prvostupňového rozsudku odvolacím súdom.

Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní opodstatnene namietal, že okresný súd zaťažil konanie vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., na ktorú vadu dovolací súd musí vždy prihliadať. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.